

Dassenonderzoek Rijksweg 19 Molenhoek

Foto voorpagina: Plangebied gezien vanuit het westen.

1. Inleiding

De bewoners van Rijksweg 19 te Molenhoek zijn voornemens om in het noordoostelijke deel van hun tuin een nieuwe woning, bijgebouw en parkeerplaats te bouwen (totaal te verharden oppervlak is 225 m²). Om de mogelijke impact van deze nieuwe bebouwing op de beschermde flora en fauna te laten onderzoeken hebben zij door een ecologisch adviesbureau een QuickScan laten verrichten (QuickScan Natuur Rijksweg 19 te Molenhoek, Blom Ecologie 14 februari 2025). De conclusie van dit ecologisch onderzoek was dat de beoogde ruimtelijke ingreep niet leidt tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Naar aanleiding van het ingediende omgevingsplan zijn bij de gemeente Mook en Middelaar een aantal zienswijzen binnengekomen.

Eén van de reclamanten van een zienswijze gaf aan dat de ecologische onderbouwing onvoldoende is, met name voor de conclusies ten aanzien van de das. Er werd dan ook door diezelfde reclamant verzocht om een aanvullend ecologisch onderzoek.

Hierop hebben de initiatiefnemers voor de nieuwe bebouwing Stichting Das&Boom gevraagd om haar licht te laten schijnen over deze zaak.

2. Nader onderzoek das

Op 13 oktober is door een medewerker van Das&Boom een veldbezoek gebracht aan de tuin van rijksweg 19 en zijn sporen van das in kaart gebracht (graafsporen en onderdoorgangen). Verder is de dassenburcht in tuin van Rijksweg 23 bezocht en zijn wissels vanuit die burcht, voor zover mogelijk, nagelopen. De gevonden sporen zijn weergegeven op afbeelding 1.

De burcht onder een vervallen schuur op het verlaten terrein van Rijksweg 23 is goed actief ondanks het feit dat op 12 juni 2025 op de rijksweg ter hoogte van nr. 21 een das is doodgereden. De burcht bestaat uit 2 hollen waar recente graafactiviteit van de das(sen) is waargenomen (foto's 1 en 2).

Vanuit de burcht zijn meerdere wissels gevonden naar verschillende richtingen. De wissel naar het zuiden is verder niet meer gevolgd omdat deze uitkwam op bewoond particulier terrein.

Er loopt ook een wissel vanaf de dassenburcht door het verlaten terrein van nr. 21 richting nr. 19 (foto 3). Op de erfscheiding van perceel 21 en 19 is een doorgang onder het hekwerk aangetroffen (foto 4).

In het gazon van perceel nr. 19 zijn diverse wroetplekken van dassen aangetroffen (foto 5). Ook zijn een aantal onderdoorgangen onder het hekwerk naar belendende tuinen gevonden.

Gezien de doodgereden das op de Rijksweg ter hoogte van perceel nr. 21 kan ook aangenomen worden dat dassen de Rijksweg oversteken om ook in de daar aanwezige tuinen te foerageren.

Het is onbekend sinds wanneer de das haar burcht heeft gegraven, maar het feit dat zowel perceel 21 als perceel 23 verlaten zijn heeft er toe bijgedragen dat de das hier in alle rust kan verblijven.

Bij gebrek aan bemeste kort gehouden weides in de directe nabijheid van de dassenburcht (het primaire foerageergebied van de das) zal de das om zijn kostje bij elkaar te vergaren vooral aangewezen zijn op de tuinen en kleine graslandjes binnen in de woonwijk. Gezien het open karakter van het gebied met grote villa's en dito tuinen zal de das een groot deel van de woonwijk tot zijn territorium rekenen.

Afb. 1: Weergave gevonden dassensporen op de percelen Rijksweg 19, 21 en 23

Rode lijn = houten schutting

Rood vlak = geplande bebouwing

Rode stip = bewoonde dassenburcht

Gele lijn = dassenwissel

Gele stip = onderdoorgang schutting of poort

Foto's 1 en 2: Bewoonde burcht onder vervallen schuur op terrein Rijksweg 23

Foto 3: Dassenwissel door tuin nr. 21 Foto 4: onderdoorgang hekwerk tussen nrs. 21 en 19

Foto 5: Graafsporen das in tuin nr. 19

3. Conclusie

Door het verlies van 225 m² gazon zal de ecologische functionaliteit van de dassenburcht op perceel nr. 23 niet in het geding komen. In Nederland is de gemiddelde territoriumgrootte van dassen circa 100 ha. De territoriumgrootte is afhankelijk van de mate waarin geschikt voedsel aanwezig is. Hoe meer geschikt voedselgebied des te kleiner het benodigde territorium. In Zuid Limburg waar dassen tussen de kleinschalige beweide graslanden leven hebben ze voldoende aan 30 hectare terwijl dassen die midden op de Veluwe leven, waar het voedsel schaars is, een territorium van 200 - 300 ha nodig hebben. Een verlies van 225 m² (0,02 ha) is dus te verwaarlozen. Aangezien er binnen een straal van 1 km geen andere dassenburcht ten noorden van de Maas aanwezig is, hebben de dassen van perceel nr. 23 een groot potentieel leefgebied ter beschikking.

Das&Boom onderschrijft dus de conclusie van Blom Ecologie dat er geen overtreding plaats gaat vinden van verbodsbepalingen omtrent soortenbescherming.

Door de aanleg van de nieuwe woning en bijgebouw op perceel nr. 19 kan de vrije doortocht naar één van de vele tuinen geblokkeerd worden. Das&Boom doet de suggestie dan ook om het bijgebouw niet direct tegen de zuidelijk gelegen schutting aan te bouwen maar een doorgang voor de das mogelijk te maken door het bijgebouw 1 meter van de schutting te plaatsen. Verder zou door het creëren van een nieuwe doorgang onder de meest oostelijke schutting de dassen beter gefaciliteerd kunnen worden om de tuinen ten oosten en noorden van perceel nr. 19 te bereiken (zie afbeelding 2).

Afb. 2 Gesuggereerde aanpassingen ter facilitering bereik foerageergebied

Rode lijn = houten schutting

Rood vlak = geplande bebouwing

Gele stip = bestaande onderdoorgang schutting

Groen vierkant = geadviseerde aan te brengen onderdoorgang hekwerk